

posamičnosti. Ko beremo govor prvokrat, ne moremo dobiti jasnega pojma o njegovi notranji veljavi, toliko zaprek dela sam jezik in nedosledna pisava njegova. Šele, ko se po večkratnem branju odstranijo te zapreke, stopi nam čista podoba temeljne misli pred oči. Naš govornik je bil sevé vzgojen po svojem času; njegov izdelek je kot značilna laskulja one dóbe: pravo, naravno, temeljno podobo človeške glave je popolnoma pokrivala — in to vse s ptujimi pripomočki in pritklinami.

Naravno je vprašanje, kdo je bil ta govornik. Svojega imena sicer ni zapisal, a vendar se dá z gotovostjo dognati, kdo je bil. — Govor je bil spisán in govóren ob zlati maši teda-

njega župnika škocijanskega, Baltazarja Wurzerja, kakor se vidi iz pripiskov na govoru samem.

Wurzer je bil dolgo časa v Škocijanu, menda vse svoje življenje. Po natančni izjavi govornikovi je daroval Wurzer leta 1656., peto nedeljo po veliki noči, prvo sv. mašo. Velikanoč l. 1656. je bila dné 5. malega travna, torej peta nedelja po veliki noči dné 15. velikega travna istega leta. To nam tudi pové, da je bila svečanost v Škocijanu dné 15. vel. travna, ker je bila na ta dan v rečenem letu tudi nedelja. Komaj jedno leto po novi maši je poklical grof Turjaški Wurzerja v Škocijan kot duhovnega pomočnika; kot tak je delal po besedah govornikovi.

Notranjščina lateranske cerkve.

nikovih „okuli 23 leit“. Tu je sevé površno povedano, kdaj je prišel v Škocijan. Skoraj gotovo je prišel tje l. 1659.; zakaj v cerkvenih knjigah je 23 let pozneje, t. j. l. 1682. še vedno kapelan; 8. grudna leta 1682. je krstil še J. B. Wolauiz kot župnik. Wurzerja nahajamo prvokrat kot župnika v krstni knjigi 6. vel. travna l. 1683. Umril je Wurzer l. 1715., menda meseca prosinca; ker 14. grudna leta 1714. se nahaja še kot boter gostačevi hčeri Evi Kamnic; od tedaj ni več brati njegovega imena. Bil je Wurzer takrat že v pokoju; l. 1714., 9. malega travna je prišel že njegov naslednik Matija Verbančič. Po teh podatkih je bil torej Wurzer v

Škocijanu od leta 1659.—1715., torej nekako 56 let.

Po izjavah govornikovih je bil on tedanji kapelan Wurzerjev. Pisal se je Anton Možic (Antonius Mashiz kot se sam podpisava v cerkvenih knjigah). Slavljenca ogovarja vedno z „moi g. ozhe“, med duhovniki še dandanes znan izraz za župnika, katerega izključno tako nazivajo v nunskih samostanih. Proti koncu govora imenuje ga tudi „nafh g. ozhe“; in kar naravnost svedoči, da je res njegov kapelan, je izrek govornikov na mestu, kjer pripoveduje o številu v petdesetih letih prebranih maš. Ondi pravi: „Tedaj kar ie meni uedeozhe, de kar